

Viimeaikainen väkivalta Irakissa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. lokakuuta 2013 viimeaikaisesta väkivallasta Irakissa (2013/2874(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Irakista, erityisesti 14. maaliskuuta 2013 antamansa päätöslauselman vähemmistöryhmien, erityisesti Irakin turkmeenien, ahdingosta¹,
- ottaa huomioon Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Irakin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen ja 17. tammikuuta 2013 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Irakin tasavallan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tekemisestä²,
- ottaa huomioon komission yhteisen strategia-asiakirjan Irakista (2011–2013),
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien avustusoperaation Irakissa (UNAMI) ja YK:n ihmisoikeusvaltuutetun viraston 19. joulukuuta 2012 yhdessä esittelemän ihmisoikeusraportin ”Report on Human Rights in Iraq: January to June 2012”,
- ottaa huomioon Kansainvälisen kriisiryhmän 14. elokuuta 2013 antaman raportin nro 144 Lähi-idästä ”Make or Break: Iraq’s Sunnis and the State”,
- ottaa huomioon YK:n 1. lokakuuta 2013 julkaisemat tiedot uhrien määristä syyskuussa,
- ottaa huomioon YK:n pääsihteerin Ban Ki-moonin 29. heinäkuuta 2013 antaman julkilausuman, jossa kehoitetaan johtajia vetämään Irak ”pois jyrkänteen reunalta”,
- ottaa huomioon YK:n pääsihteerin Ban Ki-moonin 1. syyskuuta 2013 antaman julkilausuman Ashrafin leirin järkyttävistä tapahtumista, joissa kuoli 52 ihmistä,
- ottaa huomioon vuonna 1981 annetun YK:n julistuksen uskuntoon tai uskoon perustuvan kaikkinaisen suvaitsemattomuuden ja syrjinnän poistamisesta,
- ottaa huomioon vuonna 1966 tehdyn kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen, jonka sopimuspuolena Irak on,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Catherine Ashtonin 5. syyskuuta 2013 antaman julkilausuman äskettäisestä väkivallasta Irakissa,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 122 artiklan 5 kohdan ja 110 artiklan 4 kohdan,

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0101.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0022.

- A. katsoo, että Irakilla on edelleen edessään vakavia poliittisia, turvallisuutta koskevia ja sosiaalis-taloudellisia haasteita ja että maan poliittinen kenttä on äärimmäisen pirstaleinen ja sen rasitteena on jatkuva väkivalta ja lahkopolitiikka, mikä vahingoittaa vakavasti Irakin kansan oikeutettuja pyrkimyksiä rauhaan, vaurauteen ja aitoon siirtymiseen kohti demokratiaa;
- B. ottaa huomioon, että UNAMIn julkaisemien, uhrien lukumäärää koskevien tietojen mukaan syyskuussa 2013 terroriteoissa ja väkivaltaisuuksissa kuoli yhteensä 979 irakilaista ja 2 133 haavoittui; ottaa huomioon, että syyskuussa 2103 pahiten kärsinyt hallintoalue oli Bagdad, jossa siviiliuhreja oli 1 429 (418 kuollutta ja 1 011 loukkaantunutta), ja että sen jälkeen eniten joutuivat kärsimään Ninewa, Diyala, Salahuddin ja Anbar; toteaa, että myös Kirkuk, Erbil, Babil, Wasit, Dhi-Qar ja Basra ilmoittivat uhreista;
- C. ottaa huomioon, että siviileihin kohdistuva väkivalta on edelleen levottomuutta herättävän laajaa ja lisääntyy yhä, sillä jopa 5 000 siviiliä on tapettu ja jopa 10 000 on vammautunut vuoden 2013 alun jälkeen, mikä on korkein luku viiteen vuoteen;
- D. ottaa huomioon, että sosiaalinen ja taloudellinen ahdinko (laajalle levinnyt köyhyys, korkea työttömyys, talouden pysähtyneisyys, ympäristön tilan heikentyminen ja julkisten peruspalvelujen puuttuminen) vaikuttavat edelleen suureen osaan väestöstä; ottaa huomioon, että turvallisuusjoukot tukahduttavat edelleen systemaattisesti – ja ilman pelkoa rankaisusta – monia rauhanomaisia mielenosoituksia, joissa vaaditaan sosiaalisia, taloudellisia ja poliittisia oikeuksia;
- E. ottaa huomioon, että Irakin perustuslaissa turvataan kaikkien kansalaisten oikeudellinen tasa-arvo ja maan monien kansanryhmien hallinnolliset, poliittiset, kulttuuriset ja koulutukselliset oikeudet;
- F. ottaa huomioon, että EU:n ja Irakin välisessä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksessa ja erityisesti sen ihmisoikeuslausekkeessa korostetaan, että EU:n ja Irakin poliittisessa vuoropuhelussa olisi keskityttävä ihmisoikeuksiin ja demokraattisten instituutioiden vahvistamiseen;
1. tuomitsee ankarasti terroriteot ja voimistuneen lahkosten välisen väkivallan, johon liittyy vaara, että maa vajoaa takaisin lahkosten väliseen taisteluun ja joka aiheuttaa pelkoa lahkosten välisen konfliktin laajenemisesta alueen muihin osiin; panee merkille, että vaikka väkivalta noudattaa lahkorajoja, sen syyt ovat pikemminkin poliittisia kuin uskonnollisia;
 2. ilmaisee surunvalittelunsa kuolleiden ja vammautuneiden perheille ja ystäville;
 3. tuomitsee seuraavat äskettäiset hyökkäykset: hyökkäys 3. syyskuuta 2013, jossa kuoli ainakin 60 ihmistä etenkin shiiojen asuttamissa kaupunginosissa Bagdadissa; hyökkäys 15. syyskuuta 2013, jossa kuoli yli 40 ihmistä eri puolilla Irakia ja jonka pääasiallisena kohteena olivat shiiojen alueet; hyökkäys 21. syyskuuta 2013, jossa kuoli ainakin 60 ihmistä Sadr Cityssä Bagdadissa järjestetyissä hautajaisissa; hyökkäys 30. syyskuuta 2013, jossa autopommien räjähdyksissä kuoli ainakin 54 ihmistä etenkin shiiojen asuttamissa kaupunginosissa Bagdadissa; hyökkäys 5. lokakuuta 2013, jossa kuoli ainakin 51 ihmistä ja yli 70 loukkaantui Bagdadissa, kun itsemurhapommittaja iski shiia-pyhiinvaeltajiin al-Adhamiyan alueella ja hyökkäys, jossa samana päivänä ainakin 12

ihmistä kuoli ja ainakin 25 haavoittui, kun toinen itsemurhapommittaja iski kahvilaan Baladissa, Bagdadin pohjoispuolella; hyökkäys 6. lokakuuta 2013, jossa ainakin 12 lasta, joiden ikä vaihteli kuudesta kahteentoista, kuoli ja monia haavoittui, kun itsemurhapommittaja iski lähellä peruskoulua shiia-uskoisten turkmeenien kylässä Qabakissa; hyökkäys 7. lokakuuta 2013, jossa kuoli ainakin 22 ihmistä äskettäisessä räjähdysten aallossa Bagdadissa; hyökkäys 8. lokakuuta 2013, jossa ainakin 9 ihmistä kuoli autopommin räjähdyksessä Bagdadissa ja turvallisuusjoukkoihin kohdistetuissa hyökkäyksissä maan pohjoisosassa;

4. tuomitsee jyrkästi Irakin armeijan 1. syyskuuta 2013 Ashrafin leiriin tekemän hyökkäyksen, jossa 52 iranilaista pakolaista kuoli ja seitsemän leirin asukasta, mukaan lukien kuusi naista, kaapattiin – kuten varapuheenjohtaja / korkea edustaja Catherine Ashton totesi – ja joita uskotaan pidettävän Bagdadissa, ja kehottaa vapauttamaan heidät välittömästi ja ehdoitta; ilmaisee tukensa UNAMille, joka pyrkii sijoittamaan noin 3 000 leirin asukasta Irakin ulkopuolelle;
5. on erittäin huolissaan epävakauden uudesta lisääntymisestä ja kehottaa kaikkia Irakin etnisten ja uskonnollisten ryhmien poliittisia johtajia tekemään yhteistyötä lahkojen välisen väkivallan lopettamiseksi, epäluottamuksen poistamiseksi ja Irakin kansan yhdistämiseksi;
6. kehottaa sekä Irakin hallitusta että alueellisia hallituksia tuomitsemaan hyökkäykset ja helpottamaan perusteellista ja nopeaa, riippumatonta ja kansainvälistä tutkimusta, joka koskee viimeaikaisia terrori-iskuja alueella, ja kehottaa Irakin hallitusta toimimaan täydessä yhteistyössä tämän tutkimuksen kanssa, jotta syylliset voidaan saattaa oikeuden eteen;
7. on huolissaan siitä, että Irakiin on levinnyt väkivaltaisuuksia Syyrian konfliktista, jossa merkittävään asemaan ovat nousseet jihadistikapinalliset, joilla on yhteyksiä ”Irakin islamilaiseen valtioon”, joka on sunnitaistelijoiden kattojärjestö, jossa on mukana myös Al-Qaida;
8. kehottaa poliittisia, uskonnollisia ja siviilijohtajia sekä turvallisuusjoukkoja käynnistämään kiireellisesti yhteistyön verenvuodatuksen lopettamiseksi ja sen varmistamiseksi, että Irakin kansalaiset voivat tuntea olevansa yhtäläisesti turvassa;
9. kehottaa Irakin hallitusta ja kaikkia poliittisia johtajia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet turvallisuuden ja suojan takaamiseksi Irakissa kaikille ja erityisesti heikossa asemassa oleviin vähemmistöihin kuuluville; kehottaa hallitusta varmistamaan, että turvallisuusjoukot kunnioittavat oikeusvaltion periaatetta ja kansainvälisiä normeja;
10. kehottaa kansainvälistä yhteisöä ja Euroopan unionia tukemaan Irakin hallitusta siten, että edistetään kansallisen vuoropuhelun aloitteita, lujitetaan oikeusvaltiota ja kehitetään peruspalvelujen tarjoamista, jotta voidaan luoda turvallinen, vakaa, yhtenäinen, vauras ja demokraattinen Irak, jossa kaikkien ihmisoikeudet ja poliittiset oikeudet on turvattu;
11. ottaa huomioon, että turvallisuustilanne on kärjistänyt kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ryhmien, kuten naisten, nuorten ja perusoikeusaktivistien, myös ammattiyhdistysaktivistien, ongelmia, ja kehottaa sen vuoksi Irakin viranomaisia toteuttamaan pikaisesti toimia voimavarojen lisäämiseksi ohjelmiin, joilla tätä tilannetta pyritään parantamaan;

12. kannustaa sunnien ja shiiojen johtajien väliseen uskonnolliseen vuoropuheluun ja pitää sitä välttämättömänä konfliktin ratkaisemisen kannalta; katsoo, että Yhdysvaltojen ja Iranin väliset äskettäiset keskustelut tarjoavat myös mahdollisuuden, jossa Irak voisi toimia sillanrakentajana, koska se on yksi harvoista maista, joilla on vahvat suhteet molempiin osapuoliin; kehottaa Iranin johtajia osallistumaan rakentavalla tavalla alueen vakauttamiseen;
13. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, ihmisoikeuksista vastaavalle EU:n erityisedustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Irakin hallitukselle ja edustajien neuvostolle, Kurdistanin aluehallinnolle, Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille ja Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeusneuvostolle.